

Material informativ
cu privire la desfășurarea Zilei mondiale a apei - 22 martie 2026 cu tema
„Apa și egalitatea de gen”

Ziua Mondială a Apei, marcată pe 22 martie în fiecare an din 1993, este un eveniment al Organizației Națiunilor Unite care se concentrează pe importanța apei dulci și crește gradul de conștientizare a celor 2,2 miliarde de oameni care trăiesc fără acces la apă potabilă. Este vorba despre luarea de măsuri pentru a aborda criza globală a apei. Un obiectiv central al Zilei Mondiale a Apei este de a sprijini realizarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 6: apă și canalizare pentru toți până în 2030.

În 2026, tema Zilei mondiale a apei este „**Apa și egalitatea de gen**”. Campania din anul curent cu genericul specific „**Unde curge apa, egalitatea crește**” – se concentrează pe accesul la apă sigură și salubritate, ca drepturi fundamentale ale omului și factori esențiali pentru asigurarea egalității de gen.

Scopul campaniei este de a inspira acțiuni în vederea îndeplinirii Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 6 (ODD 6) „asigurarea apei potabile și a salubrității pentru toți” și a ODD 5 „realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor”.

La nivel global, femeile și fetele sunt afectate în mod disproporționat de provocările legate de apă din cauza rolurilor de gen înrădăcinate, a infrastructurii inadecvate, a subreprezentării, a finanțării limitate, a normelor sociale restrictive și a inegalităților sistemice.

Campania Zilei Mondiale a Apei din 2026 face apel pentru o abordare transformatoare, bazată pe drepturi, în care femeile să aibă voce și oportunități egale în procesul decizional privind apa, făcând din apă o forță pentru un viitor mai sănătos, mai prosper și egal din punct de vedere al genului, care să ne aducă beneficii tuturor.

Conform datelor statistice naționale, aproximativ 65% din localitățile Republicii Moldova utilizează servicii de apă gestionate în siguranță, însă accesul rămâne inegal între mediul urban și rural. În mediul rural, multe gospodării depind încă de fântâni, izvoare sau alte surse locale, care nu întotdeauna sunt sigure pentru consum.

Mesaje cheie pentru Ziua mondială a apei 2026

- Criza globală a apei afectează pe toată lumea - dar nu în mod egal. Acolo unde oamenii nu au dreptul la apă potabilă sigură și canalizare, inegalitățile se dezvoltă, femeile și fetele suportând cea mai mare parte a consecințelor. Este timpul să punem femeile și fetele în centrul soluțiilor pentru apă.
- Femeile trebuie să modeleze viitorul apei. Serviciile de apă trebuie să reziste schimbărilor climatice și să satisfacă nevoile tuturor. Avem nevoie de o abordare transformatoare, bazată pe drepturi, pentru a rezolva criza apei, în care vocile, leadershipul și capacitatea de acțiune a femeilor să fie pe deplin recunoscute.
- Acolo unde apa curge, egalitatea crește. Atunci când femeile și fetele au o voce egală în deciziile privind apa, serviciile devin mai incluzive, mai sustenabile și mai eficiente. Trebuie să investim în leadershipul femeilor pentru a face din apă o forță pentru un viitor mai sănătos, mai prosper și mai egal din punct de vedere al genului, care să ne aducă beneficii tuturor. Criza globală a apei afectează pe toată lumea, dar nu în mod egal.

Acolo unde oamenii nu au acces la apă potabilă sigură și salubritate aproape de casă, inegalitățile se dezvoltă, femeile și fetele suportând greu;

- Ele colectează apă.
- Ele gestionează apa.
- Ele îngrijesc de persoanele bolnave din cauza apei nesigure.
- Ele pierd timp, sănătate, siguranță și oportunități.

Și prea des, sistemele care guvernează apa lasă femeile și fetele în afara procesului decizional, a conducerii, a finanțării și a reprezentării. Acest lucru face ca criza apei să fie o criză a femeilor. Avem nevoie de o abordare transformatoare, bazată pe drepturi, pentru a rezolva aceste provocări, în care vocile femeilor să fie auzite și acțiunea lor să fie recunoscută.

Toate femeile trebuie să fie reprezentate în mod echitabil la toate nivelele de management în domeniul apei – ajutând la proiectarea fiecărei conduite, document de politici și femeile trebuie să impulsioneze schimbarea în domeniul apei ca ingineri, fermieri, oameni de știință, lucrători în salubritate și lideri comunitari.

Pe măsură ce ne confruntăm cu riscuri tot mai mari, de la schimbări climatice și dezastre legate de apă, la deficite de finanțare, de la norme sociale la lacune în guvernare, avem nevoie ca fiecare să își joace pe deplin rolul: gestionarea apei ca bun comun și construirea rezilienței pentru viitor.

Aceasta include implicarea bărbaților și băieților ca aliați în promovarea apei sigure, a salubrității și a igienei pentru toți și în contestarea normelor și comportamentelor care împiedică femeile și fetele să se dezvolte.

Numai atunci serviciile de apă sigură pot satisface nevoile tuturor - oferind femeilor și fetelor puterea de a duce o viață mai sănătoasă și mai împlinită - și transformând apa într-o forță pentru dezvoltare durabilă și egalitate de gen care să ne beneficieze pe toți.

Informații esențiale despre apă și inegalitatea de gen:

- La nivel global, peste 1 miliard de femei – mai mult de un sfert din totalul femeilor (27,1%) nu au acces la servicii de apă potabilă gestionate în siguranță. (UN Women/UNDESA, 2023).
- 1,8 miliarde de oameni încă nu au apă potabilă la domiciliu, iar în două din trei gospodării, femeile sunt principalele responsabile de colectarea apei. (OMS/UNICEF, 2023).
- În 53 de țări pentru care există date disponibile, femeile și fetele petrec 250 de milioane de ore pe zi colectând apă – de peste trei ori mai mult decât bărbații și băieții. (UN Women/UNDESA, 2024).
- La nivel global, apa nesigură, salubritatea și igiena sunt responsabile pentru moartea a aproximativ 1.000 de copii sub cinci ani în fiecare zi. (OMS, 2023).
- Aproximativ 14% dintre țări încă nu au mecanisme care să asigure participarea egală a femeilor la procesul decizional legat de apă și la gestionarea apei. (UNEP-DHI, GWP, UN Women, 2025).
- Peste 1 miliard de femei și fete încă nu au acces la apă potabilă gestionată în mod sigur. Apa este un drept al omului - totuși, pentru milioane de oameni, este încă inaccesibilă.

- În 2 din 3 gospodării, femeile sunt cele care colectează apa.
- În 53 de țări în care există date disponibile, femeile și fetele petrec 250 de milioane de ore în fiecare zi aducând apă – de peste 3 ori mai mult, decât bărbații și băieții.
- Apa nesigură, salubritatea și igiena precară, cauzează moartea a aproximativ 1.000 de copii sub cinci ani în fiecare zi. Aproape jumătate din decesele de nou-născuți la nivel global au loc acolo unde unitățile sanitare nu au surse de apă. Apa sigură în clinici înseamnă nașteri mai sigure și începuturi mai sănătoase.
- În 14% dintre țări, femeile încă nu au un rol formal în procesul decizional privind apa. Adevărata egalitate înseamnă locuri egale la fiecare masă.

În perioada 2000 - 2024, circa 2,2 miliarde de oameni au obținut acces la apă potabilă gestionată în siguranță. Progresele sunt evidente — dar mai este mult de parcurs. Din 2015, 961 de milioane de oameni au obținut acces la apă potabilă gestionată în siguranță.

Fiecare robinet funcțional, fiecare sursă sigură de apă și fiecare sistem de sanitație reprezintă un pas spre egalitate.

Femeile îndeplinesc adesea mai multe roluri în același timp: sunt mame, angajate, îngrijitoare, gospodine, lidere în familie și în comunitate. Atunci când apa nu este sigură sau nu este disponibilă aproape de casă, responsabilitatea de a aduce apă pentru necesitățile zilnice ale gospodăriei revine, de cele mai multe ori, femeilor.

Accesul la servicii sigure de alimentare cu apă și sanitație, aproape de locuință, înseamnă mai mult decât confort. Înseamnă protecția sănătății, economisirea timpului, mai multă siguranță și mai multe oportunități pentru femei și fete de a învăța, de a munci și de a participa activ la viața comunității.

În Republica Moldova, pentru multe familii, în special din mediul rural, apa potabilă sigură la domiciliu încă nu este o realitate. În lipsa unui sistem sigur de aprovizionare, oamenii continuă să folosească apa din fântâni, izvoare sau alte surse locale, care nu întotdeauna sunt protejate și sigure pentru consum. În multe cazuri, femeile sunt cele care poartă responsabilitatea principală pentru aducerea apei și pentru utilizarea ei în gospodărie.

Această realitate trebuie schimbată. Femeile și fetele trebuie să fie implicate în soluțiile legate de apă și sanitație — nu doar ca beneficiare ale serviciilor, ci și ca participante active, lucrătoare, specialiste, lidere și factori de decizie.

Avem nevoie de implicarea comună a femeilor și bărbaților, fetelor și băieților, pentru a gestiona împreună apa ca un bun esențial pentru viață, sănătate și dezvoltarea întregii societăți. Pentru că acolo unde apa curge, egalitatea crește.

Ex: V.Prisacari